Latinrapport 2023

En undersøgelse af stx-elevers valg af latin på C-niveau

Juli 2023
NCFF

Latinrapport 2023
– En undersøgelse af stx-elevers valg af latin på C-niveau
2. udgave 2026
Copyright © 2023 Forfatterne & NCFF

Forfatter: NCFF

Indholdsfortegnelse

1. Indledning 4

1.1. Regelgrundlaget for valg af latin på C-niveau 5

1.2. Udviklingen i andelen af stx-studenter med latin på C-niveau 6

2. Surveyens opbygning 9

3. Respondenterne 10

4. Klassetrin og antal samtidige fremmedsprogsfag 12

4.1. På hvilket klassetrin har respondenterne latin på C-niveau 12

4.2. Hvor mange andre fremmedsprog har respondenterne samtidigt med latin på C-niveau 14

5. Grunde til at vælge latin på C-niveau som ikke-studieretningsfag 16

5.1. Valg af latin på C-niveau som et strategisk valg 17

5.2. Romersk kulturhistorie som motivation og AP som appetitvækker 20

5.3. Latin på C-niveau som støttefag 22

5.4. De resterende udsagn om grunde til at vælge latin på C-niveau 22

6. Latin som studieretningsfag 23

7. Opsamling og konklusion 26

7.1. Metodiske og indholdsmæssige refleksioner 28

7.2 Overbliksrapport i pdf-format 29

1. Indledning

Denne rapport er blevet til på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse, som Det Nationale Center for Fremmedsprog gennemførte i marts og april 2023 blandt nuværende stx-elever, der har eller har haft latin på C-niveau. Der er tale om en skriftlig surveyundersøgelse med mulighed for kvalitative kommentarer i form af et fritekstfelt.

Formålet med undersøgelsen er at styrke vidensgrundlaget om stx-elevernes valg af latin på C-niveau. Gymnasiereformen fra 2016, der er blevet implementeret fra 2017, har som et af sine erklærede mål at styrke sprogfagene. Der står bl.a. følgende i forligsteksten: *"Forligskredsen er enig om, at flere elever skal opnå sprogkompetencer på et højere niveau, og flere elever skal vælge sprog"*.[1]Og lidt senere i forligsteksten står der følgende: "*Det er vanskeligt at forudsige, hvordan de ændrede strukturer for 2. fremmedsprog vil påvirke elevernes valgmønstre, herunder om de har den tilsigtede virkning. Derfor skal udviklingen i elevernes valgmønstre i forhold til sprog følges og forelægges forligskredsen, da målet er at øge andelen af studenter, der har tre eller flere sprog*".[2]

Det er værd at bide mærke i, at målsætningen her beskrives som at øge andelen af studenter, der har tre eller flere sprog. Samtidigt noteres det, at det kan være vanskeligt at forudse, hvordan strukturelle ændringer vil påvirke elevernes valgmønstre.

Da det første kuld stx-studenter under den nye gymnasiereform sprang ud sommeren 2020 blev det tydeligt, at andelen af stx-studenter med latin på C-niveau var steget kraftigt. Den kraftige stigning i andelen af studenter med latin på C-niveau medførte, at den samlede andel af stx-studenter med tre fremmedsprog steg tydeligt fra 3 % i 2019 til 17 % i 2020. Dette udløste en diskussion af, hvordan man skal betragte stigningen i andelen af stx-studenter med latin på C-niveau, og i hvor høj grad denne stigning i andelen af

1. Aftale mellem regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti om styrkede gymnasiale uddannelser, 2016, s. 12: https://dpt.dk/wp-content/uploads/2020/01/160603-Styrkede-gymnasiale-uddannelser.pdf
2. Ibid., s. 13

studenter med latin på C-niveau kan bidrage til at løse sprogfagenes krise[3].

Det er denne undersøgelses mål at bidrage med viden om *"udviklingen i elevernes valgmønstre i forhold til sprog"*, som der står i forligsteksten, nærmere bestemt i forhold til elevernes valg af latin på C-niveau. Det er undersøgelsens hovedambition at undersøge elevernes motivation for at vælge latin på C-niveau for at blive klogere på, hvorfor stx-eleverne under den nye reform vælger faget. For at kunne gøre dette er det nødvendigt først grundigt at undersøge elevernes valgmønstre omkring latin på C-niveau, hvilket vil blive gjort med afsæt i en grundig kvantitativ afdækning. Herefter vil selve surveyens fund blive fremlagt.

Undersøgelsen beskæftiger sig kun i mindre grad med elevernes oplevede udbytte af faget. Det vil være op til andre undersøgelser at undersøge dette.

I forbindelse med udarbejdelsen af spørgeskemaet har vi været i kontakt med fagkonsulent for latin på stx Allan Uhre Hansen, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, der har haft lejlighed til at komme med input til spørgeskemaet.

1.1. Regelgrundlaget for valg af latin på C-niveau

Fagudbud, studieretninger, obligatoriske fag m.m. i uddannelsen til almen studentereksamen er reguleret i lov om de gymnasiale uddannelser (https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2022/957). I § 25 er de obligatoriske fag og niveauer for alle elever på stx skitseret, og det fremgår af stk. 1, nr. 12, at alle stx-elever skal have to af fagene biologi, informatik, kemi eller naturgeografi på C-niveau.

Der er dog undtagelser til dette, som det fremgår af § 25, stk. 2:

> *"Elever, der ikke følger en studieretning inden for hovedområdet »Naturvidenskab», jf. bilag 1, skal afslutte mindst et af de naturvidenskabelige fag efter stk. 1, nr. 3 og 12, på mindst B-niveau. Dette gælder dog ikke elever, der har mindst tre fremmedsprog."*

Endvidere hedder det i stk. 5:

> *"Elever, der følger en studieretning inden for hovedområdet »Sprog«, jf. bilag 1, kan udskifte et af de i stk. 1, nr. 12, nævnte fag med latin."*
> (Lov om de gymnasiale uddannelser)

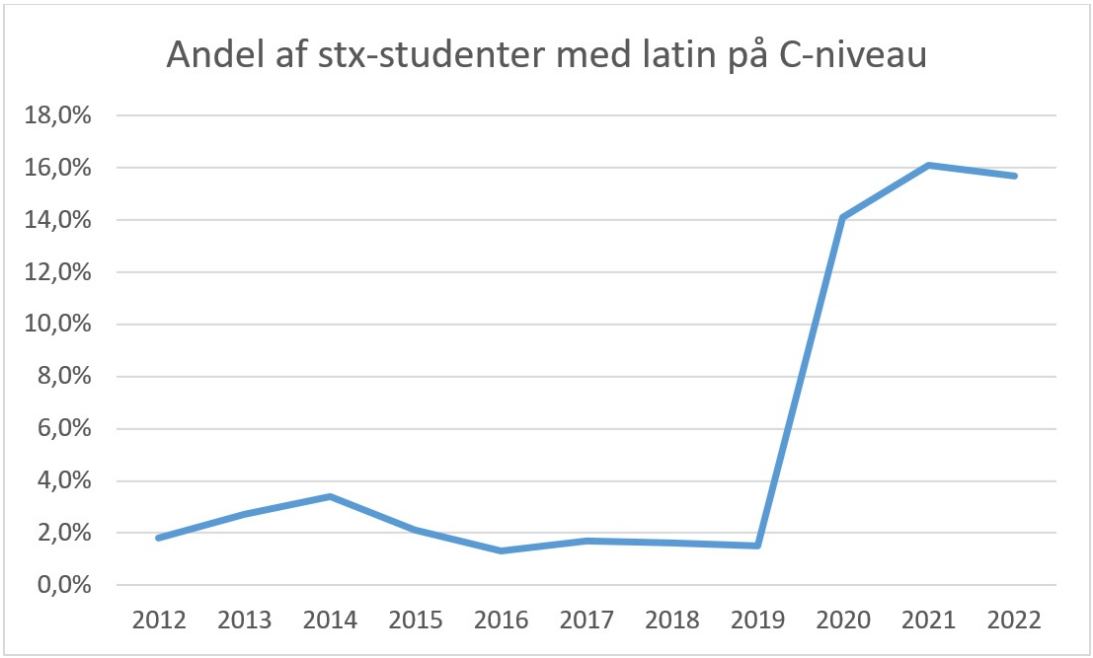
3. Se f.eks. "Sproglærere om stor fremgang for latin: Sprogkrisen er ikke slut", *Gymnasieskolen*dec. 2020, https://gymnasieskolen.dk/articles/sproglaerere-om-stor-fremgang-latin-sprogkrisen-er-ikke-slut/

Elever, der ikke følger en naturvidenskabelig studieretning, kan derfor vælge latin på C-niveau i stedet for at hæve et naturvidenskabelige fag fra C-niveau til B-niveau, og elever på en sproglig studieretning kan substituere et af de naturvidenskabelige fag nævnt i stk. 1, nr. 12 med latin.

1.2. Udviklingen i andelen af stx-studenter med latin på C-niveau

I årene 2012-2019 var der en forholdsvis stabil andel af stx-studenterne, der dimitterede fra det almene gymnasium med latin på C-niveau. Andelen lå i perioden mellem 1,3 % og 3,4 % med en gennemsnitlig andel for hele perioden på 2,0 %.

Billedet ændrede sig markant fra og med studenterårgangen 2020, der er den første stx-studenterårgang, der dimitterede efter den nye gymnasiereform fra 2017. I studenterårgangen 2020 dimittererede således 14,1 % af stx-studenterne med latin på C-niveau, og andelen for de to næste studenterårgange er henholdsvis 16,1 % og 15,7 %. Der er således sket en markant stigning i andelen af studenter med latin på C-niveau med den nye gymnasiereform fra ca. 2 % af en studenterårgang til gennemsnitligt ca. 15 % af en studenterårgang.

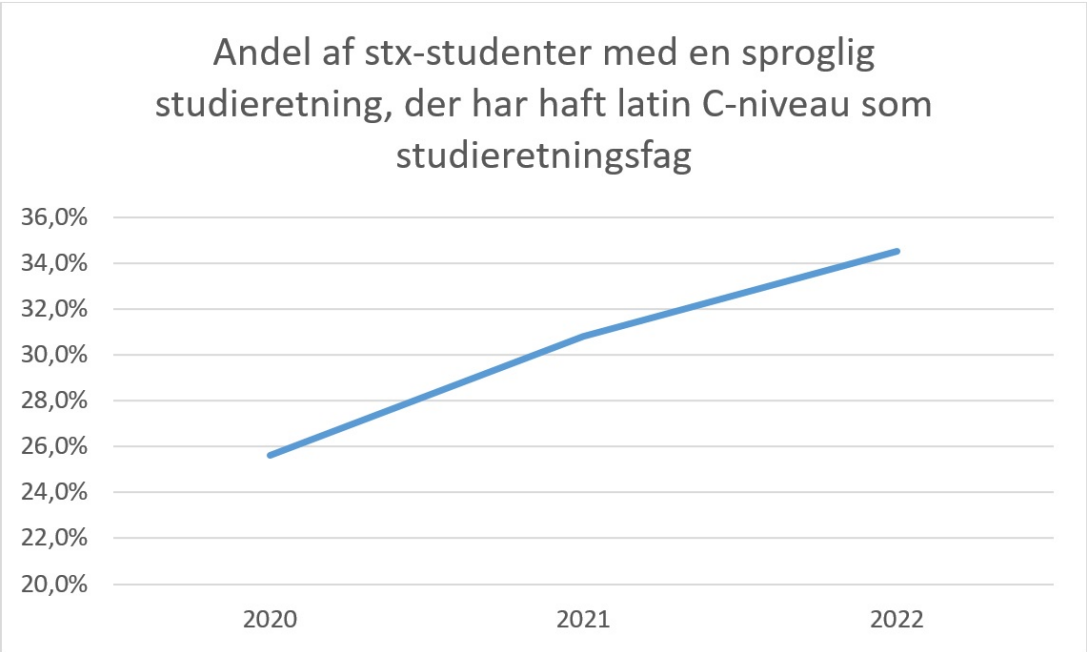
Figur 1 – andelen af stx-studenter med latin på C-niveau. Kilde: uddannelsesstatistik.dk

Hvis vi dykker ned i tallene for 2022-studenterårgangen og ser på, hvor stor en andel af studenterne på de forskellige studieretninger, der dimitterede med latin på C-niveau,

er andelen ikke overraskende størst blandt de studenter, der har været på en sproglig studieretning. 58,1 % af 2022-studenterne, der havde en sproglig studieretning, dimitterede med latin på c-niveau. De tilsvarende tal for de andre studieretninger er 5,0 % for studenterne med en naturvidenskabelig studieretning, 15,1 % af studenterne med en samfundsvidenskabelig studieretning og 22,0 % af studenterne med en kunstnerisk studieretning.

1.2.1. Latin på C-niveau som studieretningsfag

Latin på C-niveau kan indgå som studieretningsfag i en sproglig studieretning sammen med engelsk på A-niveau og et begyndersprog på A-niveau eller et fortsættersprog på A-niveau. I figuren herunder fremgår det, hvor stor en del af stx-studenterne med en sproglig studieretning, der havde latin på C-niveau som studieretningsfag.

Figur 2 – andelen af stx-studenter med en sproglige studieretning, der har haft latin C-niveau som studieretningsfag[4]*. Kilde: uddannelsesstatistik.dk*

Som det fremgår af ovenstående figur, så har der været en stigning i andelen af stx-studenter med en sproglig studieretning med latin på C-niveau som studieretningsfag. Hvor det i 2020 var 25,6 % af stx-studenterne med en sproglig studieretning, der har haft

4. I 2017-gymnasiereformen indeholdt bl.a. en stor ændring i antallet af og indholdet i studieretninger. Det er derfor svært at sammenligne sproglige studieretninger med latin på C-niveau før og efter gymnasiereform, hvorfor denne figur har 2020 som start.

latin C-niveau som studieretningsfag, er tallet steget til 34,5 % blandt stx-studenterne med en sproglig studieretning, der dimitterede fra stx 2022.

I tabellen herunder er oplistet de sproglige studieretninger, som latin på C-niveau er indgået i under den nye gymnasiereform. Latin på C-niveau er indgået som studieretningsfag i seks forskellige sproglige studieretninger, der alle ud over engelsk på A-niveau også har et 2. fremmedsprogsfag som studieretningsfag. De seks 2. fremmedsprogsfag på A-niveau er fransk begyndersprog, fransk fortsættersprog, italiensk begyndersprog, kinesisk begyndersprog, spansk begyndersprog og tysk fortsættersprog. Af tabellen fremgår, hvor mange stx-studenter der er dimitteret med den pågældende studieretning i perioden 2020-22, og hvor stor en del af den samlede gruppe studenter med en sproglig studieretning de udgør.

	2020	2021	2022
Fransk begyndersprog A / Engelsk A / Latin C	15 stk. / 0,6%	17 stk. / 0,7%	38 stk. / 1,7%
Fransk fortsættersprog A Engelsk A / Latin C	4 stk. / 0,2%	13 stk. / 0,5%	0
Italiensk begyndersprog A Engelsk A / Latin C	16 stk. / 0,7%	14 stk. / 0,6%	28 stk. / 1,3%
Kinesisk begyndersprog A Engelsk A / Latin C	4 stk. / 0,2%	7 stk. / 0,3%	5 stk. /0,2%
Spansk begyndersprog A Engelsk A / Latin C	525 stk. / 22,0%	685 stk. / 27,3%	655 stk. / 29,9%
Tysk fortsættersprog A Engelsk A / Latin C	49 stk. / 2,0%	36 stk. / 1,4%	29 stk. / 1,3%

Tabel 1 – oversigt over, hvilke sprogfag latin på C-niveau har indgået i sproglig studieretning med

Studieretningen med spansk begyndersprog på A-niveau, engelsk på A-niveau og latin på C-niveau er den mest populære sproglige studieretning på stx. Blandt de 2.188 stx-studenter, der dimitterede med en sproglig studieretning i 2022, havde de 655 af dem studieretningen med engelsk A, spansk A og latin C. Det svarer til knap 30% af stx-studenterne med en sproglig studieretning.

2. Surveyens opbygning

Surveyen er opbygget således, at der indledningsvist er nogle baggrundsspørgsmål om respondenternes klassetrin og studieretning. Herefter er der en række spørgsmål om, på hvilket klassetrin respondenterne har haft latin på C-niveau, og om hvor mange andre fremmedsprog de havde samtidigt med latin på C-niveau. Dernæst skal respondenterne forholde sig til, hvor enige de er i en række udsagn om, hvorfor de har valgt latin på C-niveau. Til denne del af undersøgelsen benyttes en 5-punkts Likert-skala, hvor respondenterne kan vælge mellem følgende muligheder: helt enig – enig – hverken enig eller uenig – uenig – helt uenig.

Afslutningsvist er der et fritekstfelt, hvor respondenterne kan skrive kommentarer. Alle kommentarer skrevet i fritekstfeltet, som der citeres fra i rapporten, er bragt i deres originale form, og der er således ikke rettet i stavefejl m.m.

Der er i opbygningen af surveyen taget hensyn til de forskellige strukturelle bindinger, der eksisterer ifm. latin på C-niveau på stx. Det er f.eks. kun respondenter, der har angivet, at de er på en sproglig studieretning, der er blevet spurgt om, hvorvidt latin på C-niveau er studieretningsfag, ligesom elever med en naturvidenskabelig studieretning ikke er blevet bedt om at forholde sig til, hvor enige de er i et udsagn om, at de har valgt latin på C-niveau for at undgå at hæve et naturvidenskabeligt fag til B-niveau.

Surveyen blev pilottestet på to hold på et gymnasium, inden det blev distribueret til en større kreds. Pilottesten gav ikke anledning til nogle ændringer i surveyens opbygning eller indhold.

Sidst i denne rapport er der link til en overbliksrapport over surveyens resultater, inkl. alle fritekstkommentarer i en anonymiseret udgave.

3. Respondenterne

Spørgeskemaet er sendt ud som elektronisk link til administrationen/ledelsen på 18 stx-gymnasier med en opfordring om at lade nuværende elever, der har eller har haft latin på C-niveau, besvare det. For elever med faget i indeværende skoleår var det opfordringen, at eleverne fik tid til at besvare spørgeskemaet i undervisningstiden.

I udvælgelsen af gymnasier er der blevet lagt vægt på faktorer som geografisk spredning og socioøkonomiske forhold, ligesom vi har forsøgt at udvælge både små og store gymnasier og gymnasier fra både større og mindre byer.

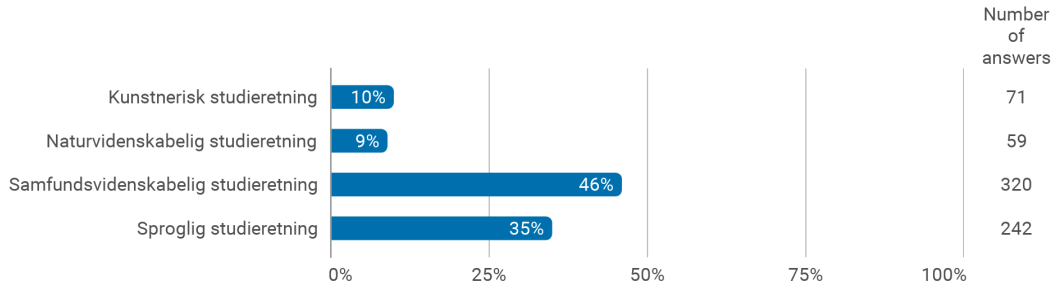
Der er i alt 715 respondenter til surveyen, hvoraf 92 % (N=657) har færdiggjort den. 5 % (N=35) har delvist færdiggjort surveyen, og 3 % (N=23) har åbnet surveyen, men har ikke påbegyndt udfyldningen.

314 af de 715 respondenter har afgivet en fritekstkommentar, svarende til 44 % af respondenterne.

I den informationsmail, der blev udsendt til gymnasierne om undersøgelsen, opfordrede vi til, at både nuværende elever, der har latin på C-niveau i indeværende skoleår, samt nuværende elever, der har afsluttet latin på C-niveau, deltog i surveyen. I praksis har det dog vist sig, at det næsten udelukkende er elever med latin på C-niveau i indeværende skoleår, der har deltaget. Kun 1% (N=4) af respondenterne har angivet, at de ikke har latin på C-niveau i indeværende skoleår, så tæt på alle respondenter har haft latin i det skoleår, hvor de har besvaret surveyen.

I 2022 dimitterede 3.965 stx-studenter med latin på C-niveau svarende til 15,7 % af den samlede gruppe stx-studenter. Hvis vi forventer et nogenlunde tilsvarende antal studenter med latin på C-niveau de kommende år, så udgør gruppen af respondenter i undersøgelsen ca. 15-20 % af den estimerede gruppe stx-elever, der forventes at have haft latin på C-niveau i skoleåret 22/23. Antallet af 2023-studenter med latin på C-niveau bliver offentliggjort på uddannelsesstatistik.dk september 2023.

Fordelingen af respondenter på studieretninger fremgår af nedenstående figur:

Figur 3 – respondenternes fordeling på studieretninger

Den ovenstående fordeling korrelerer fint med fordelingen mellem studieretninger, som eksisterede blandt de 3.965 stx-studenter, der dimitterede 2022 med latin på C-niveau. Af disse 3.965 studenter med latin på C-niveau var 12 % fra en kunstnerisk studieretning (mod 10 % i surveyen), 11 % fra en naturvidenskabelig studieretning (mod 9 % i surveyen), 42 % fra en samfundsvidenskabelig studieretning (mod 46% i surveyen) og 32 % fra en sproglig studieretning (mod 35 % i surveyen)[5].

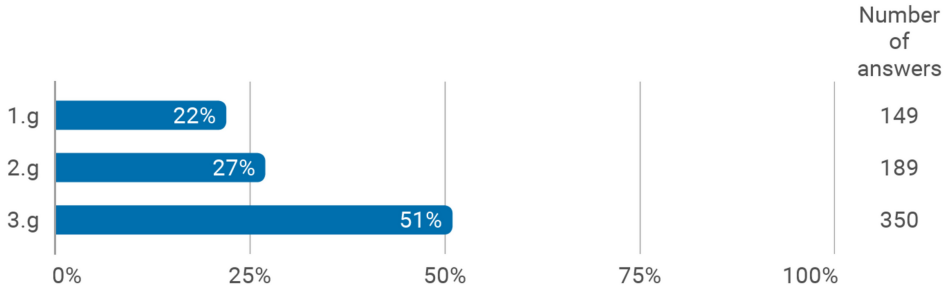
Det høje antal respondenter, den brede udvælgelse af skoler til deltagelse og respondenternes fordeling på studieretninger giver alt i alt surveyen en høj grad af validitet og repræsentativitet.

5. De fire studieretninger giver kun 98% tilsammen i data for 2022-studenterårgangen. Det skyldes, at der blandt de 3.965 studenter med latin på C-niveau er 82 elever, svarende til 2%, der enten er på en lokal studieretning eller i data står som enten "ikke specificeret"eller "fejl". Kilde: www.uddannelsesstatistik.dk

4. Klassetrin og antal samtidige fremmedsprogsfag

4.1. På hvilket klassetrin har respondenterne latin på C-niveau

Efter surveyens indledende spørgsmål om bl.a. studieretning bliver respondenterne spurgt til, på hvilket klassetrin de har latin på C-niveau. Fordelingen mellem klassetrin fremgår af nedenstående figur.

Figur 4 – respondenternes fordeling på klassetrin

Det er altså cirka halvdelen af respondenterne, der har latin på C-niveau i 3g, nemlig 51% (N=350). De resterende respondenter er fordelt nogenlunde ligeligt mellem 1g og 2g med 22% i 1g (N=149) og 27% (N=189) i 2g.

Flere af respondenterne er i deres fritekstkommentarer inde på, at de er ærgerlige over, at de ikke har haft latin tidligere i deres gymnasieuddannelse, da de synes, det er et godt støttefag ift. bl.a. deres andre fremmedsprogsfag. Et par eksempler:

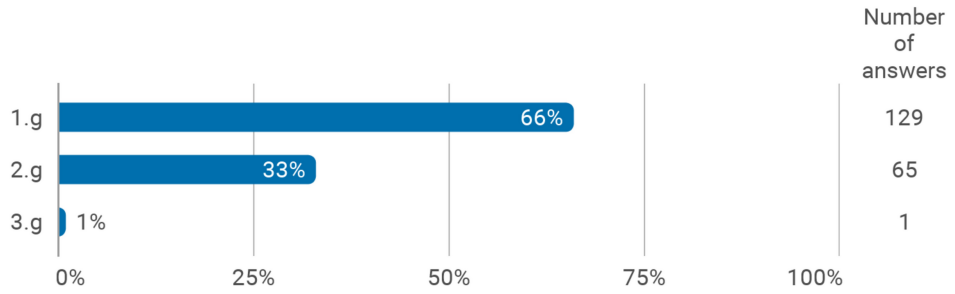
> *"... Jeg har fået meget bedre forståelse for engelsk grammatik og især fransk grammatik, og jeg kan langt hurtigere genkende ord. Jeg ville ønske jeg havde haft det i 1g, det giver god mening ift andre sprogfag, især ift forståelse af grammatik.*

Her i 3G hænger det for mig især godt sammen med oldtidskundskab, hvilket er en fordel ift forståelse... Jeg synes det skulle være muligt for alle at vælge i 1g, og ikke kun sproglig linje."

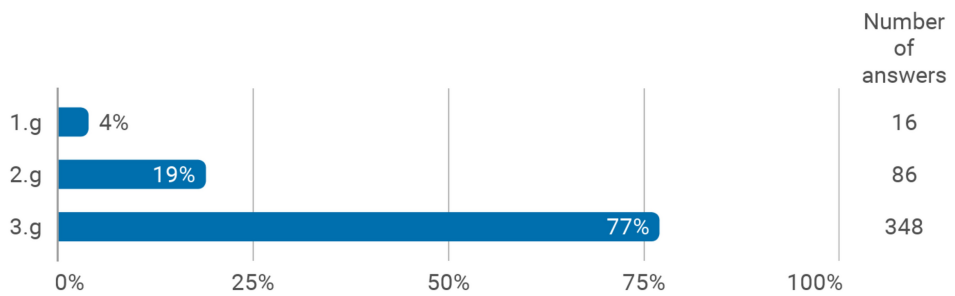
"Latin C burde være obligatorisk i 1.g, det hjælper både i old, tysk og spansk."

(citater fra surveyens fritekstfelt)

Der er en meget tydelig forskel på, hvornår i gymnasieforløbet elever på henholdsvis sproglige og ikke-sproglige studieretninger har latin på C-niveau. Denne forskel fremgår af de to nedenstående figurer.

Figur 5 – Fordelingen af respondenter, der er på en sproglig studieretning, på klassetrin

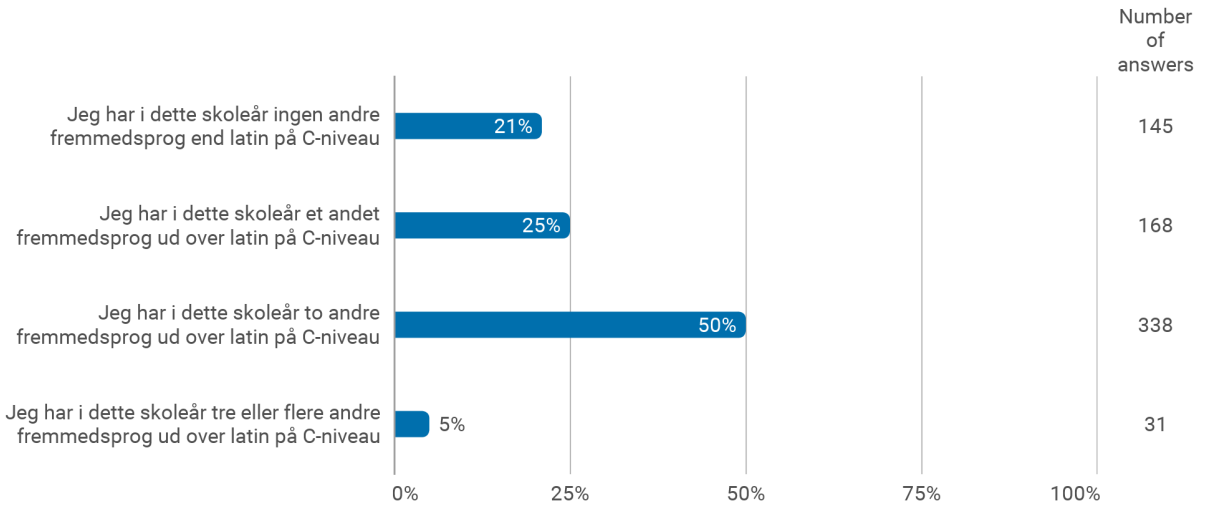
Figur 6 – Fordelingen af respondenter, der er på en ikke-sproglig studieretning, på klassetrin

Som det fremgår af de to ovenstående figurer, så har 66 % af respondenterne med en sproglig studieretning latin på C-niveau i 1g, mens 77 % af respondenterne med en ikke-sproglig studieretning først har latin på C-niveau i 3g.

4.2. Hvor mange andre fremmedsprog har respondenterne samtidigt med latin på C-niveau

I forhold til en vurdering af det potentiale, latin på C-niveau har for at være støttefag for den sproglige læring i andre fremmedsprogsfag, er det interessant at kaste et blik på, hvor mange andre fremmedsprogsfag respondenterne har samtidig med latin på C-niveau.

Hvor mange fremmedsprogsfag respondenterne har haft i samme skoleår, hvor de havde latin på C-niveau, fremgår af nedenstående figur:

Figur 7 – hvor mange andre fremmedsprogsfag har respondenterne samtidig med latin på C-niveau?

5% af respondenterne har tre eller flere fremmedsprog samtidigt med latin på C-niveau (N=31), 50 % af respondenterne (N=338) angiver, at de har to andre fremmedsprogsfag samtidigt med latin på C-niveau, 25 % har et fremmedsprog samtidigt med latin på C-niveau (N=168), mens 21% af respondenterne ikke har andre fremmedsprogsfag samtidigt med, at de har latin på C-niveau.

Samlet set har 79% (N=537) af respondenterne mindst et andet fremmedsprogsfag, samtidigt med at de har latin på C-niveau, hvilket giver mulighed for, at latin på C-niveau kan støtte elevernes læring i det eller de andre sprogfag. Denne funktion som støttefag fremgår i mange af fritekstkommentarerne, hvor en del respondenter netop tematiserer dette:

> *"Jeg valgte latin, fordi jeg tænkte jeg kunne bruge noget af grammatikken i engelsk, og det må man sige, at det har jeg haft brug for, og jeg har tit tænkt på latin i engelsktimerne."*

"Jeg synes at latin fungerer meget fint i forhold til mine andre sprog, fx tysk og dansk, da jeg får en bedre forståelse af hvordan sprog opbygges og de mange grammatiske principper, som gælder i næsten alle sprog…"

(citater fra surveyens fritekstfelt)

Samtidigt med at der er mange respondenter, der føler, at latin på C-niveau understøtter læringen i deres øvrige sprogfag i gymnasiet, så er der en forholdsvis stor restgruppe på 21% (N=145) af respondenterne, der ikke har andre fremmedsprogsfag, samtidigt med at de har latin på C-niveau, og hvor latin dermed ikke har kunnet være en aktiv støtte i tilegnelsen af andre fremmedsprog i gymnasieregi.

5. Grunde til at vælge latin på C-niveau som ikke-studieretningsfag

For at undersøge elevernes motivationer bag valget af latin på C-niveau bliver alle respondenterne (fraregnet elever på en sproglig studieretning med latin som studieretningsfag) bedt om at udtrykke, i hvor høj grad de er enige i en række udsagn om, hvorfor de har valgt latin på C-niveau.

De 12 udsagn med forskellige grunde til at vælge latin på C-niveau, som respondenterne skal forholde sig til, er udarbejdet med henblik på at komme så bredt rundt om de mulige motivationer for at vælge latin på C-niveau, som respondenterne kan tænkes at have.

Respondenterne kan erklære sig helt enige, enige, hverken enige eller uenige, uenige eller helt uenige i udsagnene.

Respondenterne skulle forholde sig til 12 udsagn, og disse 12 udsagn rangeres herunder efter respondenternes svar. Øverst står det udsagn, som flest respondenter har erklæret sig enig i, og så kommer de i faldende rækkefølge. Procentsatsen angiver, hvor mange respondenter, der sammenlagt erklærer sig helt enige eller enige i udsagnet.[6]

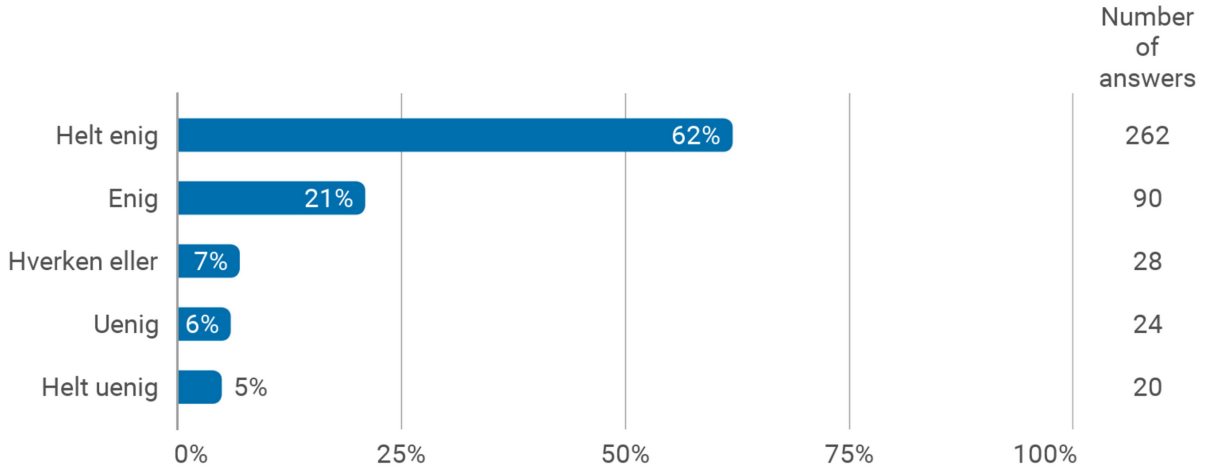
1. Jeg valgte latin på C-niveau for at undgå at hæve et naturvidenskabeligt fag fra C-niveau til B-niveau - **83 %** (N=352)
2. Jeg valgte latin på C-niveau, da pensum i latin på C-niveau er overskueligt – **44 %** (N=210)
3. Jeg valgte latin på C-niveau, da jeg synes, at romersk og latinsk historie, kulturhistorie og myter er interessante/vigtige/spændende – **41 %** (N=195)
4. Jeg valgte latin på C-niveau, fordi introduktionen til latin i almen sprogforståelse i 1g gjorde mig interesseret i faget – **40 %** (N=194)

6. For de præcise tal for hver enkelt af de fem svarmuligheder for alle udsagn henvises til bilagsmaterialet.

5. Jeg valgte latin på C-niveau, da jeg havde et godt indtryk af latinlæreren – **40 %** (N=194)
6. Jeg valgte latin på C-niveau for at understøtte læringen af de andre fremmedsprog, jeg har i gymnasiet – **38 %** (N=179)
7. Jeg valgte latin på C-niveau, da jeg synes, at fag som historie, oldtidskundskab og latin, der beskæftiger sig med fortiden, er interessante/vigtige/spændende - **37 %** (N=177)
8. Jeg valgte latin på C-niveau, da jeg tænkte, at jeg ville kunne få en god karakter i faget – **35 %** (N=169)
9. Jeg valgte latin på C-niveau, da jeg tænkte, at det var det fag blandt de for mig mulige valgfag, hvor jeg kunne komme igennem med mindst mulig arbejdsindsats – **29 %** (N=142)
10. Jeg valgte latin på C-niveau, da jeg generelt godt kan lide grammatik – **27 %** (N=128)
11. Jeg valgte latin på C-niveau, da det kan være en fordel at have kendskab til latin på en videregående uddannelse, jeg overvejer at søge ind på - **21 %** (N=101)
12. Jeg valgte latin på C-niveau, da mine forældre opfordrede mig til det – **4 %** (N=22)

5.1. Valg af latin på C-niveau som et strategisk valg

Det er meget tydeligt, når man kigger på den rangerede liste over udsagn, at udsagnet om at undgå at hæve et naturvidenskabeligt fag fra C- til B-niveau er det udsagn, som klart flest elever erklærer sig enige i. 62 % (N=262) af respondenterne erklærer sig helt enige i udsagnet om, at de har valgt latin på C-niveau for at undgå at hæve et naturvidenskabeligt fag til B-niveau. Fordelingen af respondenternes svar til udsagnet fremgår af nedenstående figur.

Figur 8 – respondenternes svar på udsagnet om, at de har valgt latin på C-niveau for at undgå at hæve et naturvidenskabeligt fag til B-niveau.

At 62 % af respondenterne erklærer sig helt enige i udsagnet er meget opsigtsvækkende, når man sammenligner med, hvor mange respondenter der erklærer sig helt enige i de øvrige 11 udsagn. I det udsagn, der scorer næsthøjest, er det kun 17 % af respondenterne, der erklærer sig helt enige, så udsagnet om at vælge latin for at undgå at hæve et naturvidenskabeligt fag til B-niveau er med længder det udsagn, som flest respondenter erklærer sig helt enige i.

I fritekstfelterne er der mange respondenter, der understreger, at de primært har valgt latin på C-niveau som et strategisk valg. Det er tydeligt, at latin på C-niveau for en lang række elever i høj grad ikke er et tilvalg af latin, men et fravalg af andre primært naturfaglige muligheder:

> *"Jeg valgte udelukkende latin for at slippe for at hæve et naturfagligt fag"*
>
> *"Jeg gad ikke noget naturfagligt og derfor var latin perfekt for mig :)"*
>
> *"De andre fag var ikke lige noget for mig, så derfor blev det latin C"*
>
> (citater fra surveyens fritekstfelt)

I elevernes strategiske valg af latin på C-niveau spiller elementer som timetal, arbejdsmængde, afleveringer, eksamensform og karakterer også ind i valget. Det fremgår af kommentarerne i fritekstfeltet, at latin på C-niveau for mange anses som et mere overskueligt fag med færre timer[7] og dermed mindre arbejdsbyrde end mange af alternativerne.

7. Latin på C-niveau og fag på C-niveau har 75 timers undervisningstid, hvor et løft af et fag fra C-niveau til B-niveau har 125 timers undervisningstid – bilag 1 til bekendtgørelsen om de gymnasiale uddannelser: https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2017/497

”Det var enten latin eller naturfag på b-niveau. Jeg var ikke interesseret i naturfag på b-niveau, da det betyder flere timer og afleveringer. ”

”fordi der ikke er nogle afleveringer, og det fylder mindst på skemaet”

(citater fra surveyens fritekstfelt)

Også eksamensform og karakterer spiller tilsyneladende ind i elevernes valg af latin på C-niveau, når man ser på kommentarerne i fritekstfeltet.

”Jeg synes, at faget har en god eksamensform, da man har mulighed for at forberede sig godt på pensum. Samtidig var det attraktivt, at faget ikke har nogen afleveringstimer.”

”Jeg kan godt lide at man kommer op i kendte tekster til eksamen”

(citater fra surveyens fritekstfelt)

Når eleverne nævner karakterer i fritekstkommentarerne, så er det i mindre grad den karakter, de forventer at kunne få i latin på C-niveau, de taler om. Dette ses også i det faktum, at kun 35 % af respondenterne erklærer sig enige i, at de har valgt latin på C-niveau i forventning om, at de vil kunne få en god karakter. Dette placerer udsagnet om at kunne få en god karakter i faget på en 8. plads i en rangering af de 12 udsagn, respondenterne skal forholde sig til.

Når respondenterne nævner karakterer i fritekstkommentarerne, er det i højere grad de karakterer, de har fået i de fag, de kan hæve, og hvor karakteren bortfalder ved løft:

”Jeg valgte det da det var den bedste mulighed for at jeg kunne beholde mine gode karakterer i naturfagene.”

”Jeg valgte latin på C, da de andre fag jeg kunne vælge havde jeg allerede fået en god karakter”

(citater fra surveyens fritekstfelt)

Det er dog værd at bemærke, at når man taler om valget af latin på C-niveau som et strategisk valg, er det strategisk inden for gymnasiets strukturer og rationaler. På nær nogle få kommentarer fra respondenter, der nævner, at de bl.a. har valgt latin på C-niveau ud fra en forventning om, at de vil studere medicin i fremtiden, og at latin vil kunne hjælpe dem i den sammenhæng, så går fritekstkommentarerne på gymnasie-interne forhold. Udsagnet om vælge latin på C-niveau, da det kan være en fordel at have kendskab til latin på en videregående uddannelse, som respondenten overvejer at søge ind på, kommer også kun

ind på en 11. plads af de 12 udsagn, og det er 21% af respondenterne, der erklærer sig enige i udsagnet.

5.2. Romersk kulturhistorie som motivation og AP som appetitvækker

På tredjepladsen over hvilke af de 12 udsagn om grunde til at vælge latin på C-niveau, som flest respondenter er enige i, kommer udsagnet om, at faget er valgt, fordi romersk og latinsk historie, kulturhistorie og myter er interessante/vigtige/spændende. Der er 41 % af respondenterne, der erklærer sig enige i dette udsagn.

Denne begejstring for fagets kulturhistoriske side går igen i mange af fritekstkommentarerne.

> *"synes det er spændende at lære om romerne. "*
>
> *"Jeg synes romersk historie, grammatik og sprog er mega spændende"*
>
> (citater fra surveyens fritekstfelt)

Der er dog også stemmer i materialet, der ærgrer sig over, at den kulturhistoriske dimension ikke fylder mere i selve undervisningen:

> *"Valgte studieretningen Spansk, Engelsk, Latin fordi mange sprog stammer fra latin. Havde dog håbet at jeg ville lære mere om historien i det gamle Rom samt kulturen og ikke hele tiden lave syntaktisk analyse".*
>
> *"...latin er også et meget fagligt tungt fag og vi laver ikke andet end at analysere tekster og fraser i hver eneste modul som går at jeg har mistet interesse for faget. i vores første modul så vi en kort dokumentar om romersk historie og vi har læst nok 2-3 tekster om historie men ud over det lærer vi ikke meget om latinske landes historie"*
>
> (citater fra surveyens fritekstfelt)

På fjerdepladsen over hvilke af de 12 udsagn om grunde til at vælge latin på C-niveau, som flest respondenter er enige i, kommer udsagnet om, at faget er valgt, fordi introduktionen til latin i almen sprogforståelse (AP) i 1g gjorde respondenten interesseret i faget. Der er 40 % af respondenterne, der erklærer sig enige i dette udsagn.

Der er mange fritekstkommentarer, der illustrerer, at mange elever får appetit på faget igennem grundforløbet, og der er ingen tvivl om, at introduktionen til latin i AP giver mange elever lyst til at vælge faget på C-niveau.

”Valgte det efter jeg havde det i GF (grundforløbet), og blev forelsket i faget”

”Det gik rigtig godt med latin i AP i grundforløbet. Jeg kunne utroligt godt lide det, og jeg synes, det var spændende at høre om historierne.”

(citater fra surveyens fritekstfelt)

Det skal også nævnes, at respondenterne generelt har et godt indtryk af latinlærerne; i hvert fald angiver ligeledes 40 % af respondenterne, at de er enige i, at de har valgt latin på C-niveau, da de havde et godt indtryk af latinlæreren, hvilket placerer udsagnet på en femteplads blandt de rangerede udsagn.

5.3. Latin på C-niveau som støttefag

Som det blev nævnt i afsnit 4.1, så er der mange elever, der i fritekstfeltet skriver, at de oplever, at latin på C-niveau hjælper dem i andre sprogfag. I den kvantitative del af undersøgelsen er der 38 % af respondenterne, der tilkendegiver, at de er enige i, at de har valgte latin på C-niveau for at understøtte læringen af de andre fremmedsprog, de har i gymnasiet, hvilket placerer udsagnet på en sjetteplads blandt de 12 udsagn.

> *"Jeg tænkte, at latin var et godt grundlag for forståelsen af andre sprog, og derfor valgte jeg det."*
>
> *" for at styrke min grammatik i engelsk og spansk."*
>
> (citater fra surveyens fritekstfelt)

5.4. De resterende udsagn om grunde til at vælge latin på C-niveau

De resterende seks udsagn, der er placeret på plads 7-12, vil ikke blive gennemgået enkeltvis som de seks øverst placerede udsagn, der er blevet gennemgået i de foregående afsnit. Det er dog værd lige at nævne de tre udsagn, som færrest respondenter erklærer sig enige i. Det drejer sig om udsagnene om, at latin på C-niveau er valgt, da respondenten generelt godt kan lide grammatik, som 27 % erklærer sig enige i, at latin på C-niveau er valgt, da det kan være en fordel at have kendskab til latin på en videregående uddannelse, som respondenten overvejer at søge ind på, som 21 % erklærer sig enige i og endelig udsagnet om at latin på C-niveau er valgt, da forældrene opfordrede til det, som kun 4 % af respondenterne erklærer sig enige i.

6. Latin som studieretningsfag

Respondenter, der indledningsvist har svaret ja til, at latin på C-niveau er studieretningsfag for dem, bliver i slutningen af surveyen præsenteret for tre udsagn, hvor de skal markere, i hvor høj grad de er enige i udsagnene. Der bruges den samme femtrins Likert-skala, som der blev benyttet tidligere i surveyen, hvor respondenterne kan erklære sig helt enige, enige, hverken enige eller uenige, uenige eller helt uenige i udsagnene.

Øverst står det udsagn, som flest elever har erklæret sig enige i, og så kommer de i faldende rækkefølge. Procentsatsen angiver, hvor mange respondenter der sammenlagt erklærer sig helt enige eller enige i udsagnet[8].

1. Jeg synes, at latin på C-niveau har været med til at understøtte læringen af de andre fremmedsprog, jeg har i gymnasiet **(60 %)** (N=115)
2. Jeg synes, at latinfaget er godt integreret i min studieretning, og i de andre sprogfag henviser lærerne til ting, vi har haft om i latin **(45 %)** (N=86)
3. Det påvirkede min beslutning om at vælge min nuværende studieretning positivt, at latin på C-niveau var obligatorisk studieretningsfag i min studieretning **(33 %)** (N=63)

Et flertal på 60 % af de respondenter, der har latin på C-niveau som studieretningsfag, angiver, at de er enige i, at faget har været med til at understøtte læringen af de andre fremmedsprog, de har i gymnasiet. Det understøtter pointerne fra afsnit 5.3. om, at respondenterne generelt oplever, at latin på C-niveau understøtter deres læring i andre sprogfag.

Hvor der blandt respondenterne, der ikke har latin på C-niveau som studieretningsfag (afsnit 5.3.), var 38 %, der var enige i, at de havde valgt faget for at understøtte læringen af andre fremmedsprogsfag, er der 60% af respondenterne med latin på C-niveau

8. For de præcise tal for hver enkelt af de fem svarmuligheder for alle udsagn henvises til bilagsmaterialet.

som studieretningsfag, der angiver, at det har understøttet læringen af deres andre fremmedsprogsfag.

Det er vigtigt at bemærke, at der anvendes to forskellige modi i udsagnene: nemlig i hvor høj grad respondenterne har valgt faget for at understøtte læringen af andre fremmedsprogsfag (ikke-studieretningselever), mod i hvor høj grad respondenterne oplever, at latin på C-niveau understøtter deres læring i andre sprogfag. Kort sagt, så spørges der til henholdsvis overvejelserne ifm. valget af faget og oplevelsen af at have faget.

Når det er sagt, så er forskellen på 22 procentpoint bemærkelsesværdig, og man kan læse flere ting i forskellen. Måske peger forskellen på, at en del eleverne, der ikke har latin som studieretningsfag, muligvis bliver overraskede over, hvor nyttigt latin på C-niveau kan være ift. at understøtte læringen i andre sprogfag. Der er i hvert fald kommentarer i fritekstfeltet, der understøtter denne tolkning:

> *"Jeg valgte det ikke helt bevidst, men det understøtter helt klart undervisningen i andre sprogfag"*
>
> *"Det var egentlig mest fordi jeg gerne ville have spansk i min studieretning, men jeg ville ikke have supersproglig med både spansk og fransk, derfor endte den på latin. Jeg havde ikke noget i mod, at skulle have latin, da det var et fag jeg var god til i grundforløbet. Nu da jeg har haft Latin i 1g kan jeg godt mærke, at det har været meget nyttigt i mange fag, og jeg synes det er en smule ærgerligt at afslutte det om kort tid igen. "*
>
> (citater fra surveyens fritekstfelt)

Forskellene fortæller nok også, at latin på C-niveau automatisk får en mere central placering i elevernes oplevelse af fagene, når det er studieretningsfag. Derudover har eleverne med sproglige studieretninger også flere fremmedsprogsfag samtidigt med, at de har latin på C-niveau, end eleverne på ikke-sproglige studieretninger har, og dermed er der flere fremmedsprogsfag, hvor de kan opleve, at latin understøtter deres læring. I det nedenstående er angivet, hvor mange andre fremmedsprogsfag eleverne gennemsnitligt angiver, de har, samtidigt med at de har latin på C-niveau:

- Elever på sproglige studieretninger, hvor latin på C-niveau er studieretningsfag: gennemsnitligt 1,8 andre fremmedsprog (N=193)
- Elever på sproglige studieretninger, hvor latin på C-niveau ikke er studieretningsfag: gennemsnitligt 2,2 andre fremmedsprog (N=45)
- Elever på ikke-sproglige studieretninger: gennemsnitligt 1,1 fremmedsprog (N=444)

Når studieretningseleverne bliver bedt om at forholde sig til, i hvor høj grad de er enige i, at latinfaget er godt integreret i deres studieretning, og at lærerne i de andre sprogfag henviser til ting, eleverne har haft om i latin, så erklærer 45 % sig enige i, at det er tilfældet. Forskellen på de 15 procentpoint op til de 60 % af studieretningseleverne, der har erklæret sig enige i, at latin understøtter læringen af deres andre fremmedsprog, kunne antyde, at der er et potentiale for at integrere latin på C-niveau endnu bedre som studieretningsfag.

33 % af studieretningseleverne erklærer sig enige i, at det påvirkede deres beslutning om at vælge deres nuværende studieretning positivt, at latin på C-niveau var obligatorisk studieretningsfag i studieretningen. Men samtidigt er der 41 %, der tilkendegiver, at de hverken er enige eller uenige i udsagnet. De 41 % er den højeste andel i svarmuligheden hverken enig eller uenig blandt alle surveyens udsagn, og det peger på, at latin på C-niveau som studieretningsfag for mange respondenter er noget, der er fulgt med valget af noget andet, i mange tilfælde spansk.

Der er mange fritekstkommentarer, der understøtter denne tolkning:

> *"Har ikke valgt det med vilje. Ville bare have spansk."*
>
> *"Jeg ville gerne have min studieretning, latin var bare en tilføjelse. Jeg hverken valgte eller fravalgte min studieretning pga. latin, men jeg har en rigtig god lærer, så jeg er blevet glad for latin nu."*
>
> *"Jeg valgte studieretningen med spansk. Så tænkte ikke så meget over at der var latin med"*
>
> (citater fra surveyens fritekstfelt)

Som det blev vist i afsnit 1.2.1, så er studieretningen med engelsk A-niveau, spansk A-niveau og latin C-niveau den mest populære sproglige studieretning på stx[9], og baseret på denne undersøgelse er det i høj grad spanskfaget, der tiltrækker eleverne til denne studieretning, mens latin på C-niveau for mange elever er noget, der følger med valget af spansk. Latin på C-niveau er ikke et fag, mange elever tænker meget over ifm. deres valg af studieretning, og det er tilsyneladende ikke et fag, der i stor stil tiltrækker eleverne til de sproglige studieretninger.

9. De to næstmest populære sproglige studieretninger, som stx-studenterne dimitterede med 2022, var studieretningen engelsk A, spansk A og tysk fortsættersprog B (444 studenter – 20 % af studenterne med en sproglig studieretning) og studieretningen engelsk A, tysk fortsætter A og samfundsfag B (274 studenter – 13 % af studenterne med en sproglig studieretning)

7. Opsamling og konklusion

Andelen af stx-elever, der dimitterer gymnasiet med latin på C-niveau, er steget markant siden indførelsen af den seneste gymnasiereform. Hvor der under den tidligere gymnasiereform var ca. 2 % af en stx-årgang, der dimitterede gymnasiet med latin på C-niveau, er det nu ca. 15 % af en stx-årgang. Andelen af stx-studenter, der har haft latin på C-niveau som studieretningsfag, er på de tre hidtidige studenterårgange med den seneste gymnasiereform steget fra ca. 25 % af studenterne med en sproglig studieretning til ca. 35 % af studenterne med en sproglig studieretning. Den største sproglige studieretning på stx er studieretningen med engelsk på A-niveau, spansk på A-niveau og latin på C-niveau. Ca. 30% af alle stx-studenter, der dimitterede med en sproglig studieretning 2022, havde denne studieretning.

Hovedparten af respondenterne, der er på en sproglig studieretning, angiver i undersøgelsen, at de har haft latin på C-niveau i 1g (66 % i 1g), mens hovedparten af respondenterne med en ikke-sproglig studieretning angiver, at de har haft latin på C-niveau i 3g (77 %).

5% af respondenterne angiver, at de har tre eller flere fremmedsprog samtidigt med latin på C-niveau, 50 % har to andre fremmedsprog samtidigt med latin på C-niveau, 25 % har et fremmedsprog, mens 21 % ikke har andre fremmedsprog samtidigt med, at de har latin på C-niveau.

I surveyens centrale del skulle respondenterne angive, i hvor høj grad de var enige i 12 udsagn om, hvorfor de har valgt latin på C-niveau. Det er vigtigt i denne sammenhæng at pointere, at elevernes motivation bag valg af fag, både latin på C-niveau og andre fagvalg, altid vil være mangefacetteret. Eleverne vælger aldrig et fag kun ud fra en motivation. Der vil altid være flere bevæggrunde, og det fremtræder også meget tydeligt i fritekstfeltet, hvor mange af kommentarerne kommer ind på en række af de forskellige motivationer, der både i surveyen og i denne rapport er delt op i selvstændige analytiske enheder. De følgende udsagn fra fritekstfeltet kan illustrere, hvordan eleverne har flere forskellige motivationer på samme tid:

"Jeg har valgt latin fordi, jeg altid har elsket at arbejde med sprog og fordi jeg synes fortiden er spændende. Derudover har jeg også valgt latin fordi jeg kan bruge det på en af de uddannelser jeg overvejer efter gymnasiet."

"Jeg har valgt latin på c-niveau, fordi jeg for det første tænkte, at det kunne hjælpe mit fransk, derudover kan jeg godt lide at lave grammatik + jeg slap for at hæve et naturvidenskabeligt fag til b-niveau. Jeg synes også bla et emne som filosofi er spændende, og så kan jeg også godt lide at analysere gammel litteratur."

(citater fra surveyens fritekstfelt)

Ud fra respondenternes vurdering af, hvor enige de er i en række udsagn om, hvorfor de har valgt latin på C-niveau, står det dog meget tydeligt frem, at valget af latin på C-niveau for langt hovedparten af de respondenter, der ikke er på en sproglig studieretning med latin på C-niveau som studieretningsfag, er et strategisk valg. Disse respondenter foretager ikke et aktivt tilvalg af latin på C-niveau, de foretager primært et fravalg af en række andre fag, hvilket fører dem til at vælge latin på C-niveau.

Det altdominerende fravalg, som denne store gruppe respondenter foretager, er fravalget af naturvidenskabelige fag, enten i form af at hæve et naturvidenskabeligt fag fra C- til B-niveau, eller ved at fravælge et naturvidenskabeligt fag på C-niveau.

Ud over at slippe for naturfaglige fag spiller elementer som timetal, arbejdsmængde, afleveringer, eksamensform og karakterer også ind i fravalget af andre fag og valget af latin på C-niveau. Mange af respondenterne angiver, at de ser latin på C-niveau som et mere overskueligt fag med færre timer og mindre arbejdsbyrde end mange af alternativerne. Ift. karakterer er der en række respondenter, der angiver, at de ikke har villet hæve (naturfaglige) fag, hvor de allerede har fået en god karakter, og de derfor er endt med at vælge latin på C-niveau.

Af andre motivationer for at vælge latin er det især romersk kulturhistorie, AP som appetitvækker, et godt indtryk af latinlæreren og muligheden for at understøtte læringen af andre fremmedsprog, som mange respondenter er enige i, er grunde til, at de har valgt latin på C-niveau.

For respondenter, der har haft latin på C-niveau som studieretningsfag, er 60 % enige i, at latin på C-niveau har understøttet læringen af de andre fremmedsprog, de har i gymnasiet, mens 45 % erklærer sig enige i, at de oplever, at latinfaget er godt integreret i deres studieretning. Derimod synes latin på C-niveau ikke at spille nogen stor rolle, hverken negativt eller positivt, i elevernes valg af sproglig studieretning. Eleverne vælger primært deres sproglige studieretning ud fra nogle andre overvejelser, og så er latin på C-niveau for en stor del af respondenterne et fag, der bare følger med.

7.1. Metodiske og indholdsmæssige refleksioner

Generelt gælder det for spørgeskemaundersøgelser med indbyggede svarmuligheder, at formuleringerne af de spørgsmål og svar, som respondenterne skal forholde sig til, har stor betydning for de resultater, som spørgeskemaet vil kunne kaste af sig.

Man skal gøre sig klart, hvad det er, man ønsker at opnå viden om, og så formulere spørgsmål eller udsagn, der kan give denne viden. Man skal minimere respondenternes mulighed for fortolkning ved at formulere spørgsmål og udsagn præcist, og man skal samtidigt have for øje, at man skal formulere spørgsmål og udsagn så neutralt som muligt, således at de ikke virker ledende og dermed kan påvirke respondenternes svar i en bestemt retning.

De 12 udsagn, som respondenterne (fraregnet elever på en sproglig studieretning med latin som studieretningsfag) skulle erklære sig enige eller uenige i i spørgeskemaet, kan betragtes som vores forforståelse af de mulige grunde, som kan spille en rolle i elevernes valg af latin på C-niveau. Vi har i formuleringen af udsagnene forsøgt at tænke på alle de mulige grunde, som kunne fylde i elevernes valg af latin på C-niveau, og vi har forsøgt at have så mange forskellige aspekter som muligt repræsenteret i udsagnene. Når det er sagt, så kan man altid diskutere, om det er de rigtige aspekter, vi har med i udsagnene, og om dette eller hint aspekt fylder for meget eller for lidt. Man kan diskutere, om vi har fået dem formuleret på en tilpas neutral facon til, at vi ikke påvirker respondenternes svar for meget i nogle bestemte retninger, f.eks. ved at være for strategisk orienterede i udvælgelsen og formuleringen af de 12 udsagn, da mange af grundene går på fag-eksterne elementer som karakterer, arbejdsbyrde, fravalg af andre fag m.m. Man kan også diskutere, om vi er for lidt neutrale i nogle af vores formuleringer og dermed påvirker svarene i den ene eller den anden retning. Det kan f.eks. være brugen af ordet ”undgå” i formuleringen af udsagnet ”Jeg valgte latin på C-niveau for at undgå at hæve et naturvidenskabeligt fag fra C-niveau til B-niveau”, der kan opfattes som værdiladet.

Endelig kunne man mene, at vi i både formuleringen af udsagn og fortolkningen af resultaterne er for fokuserede på latin på C-niveau som støttefag til andre sprogfag og underprioriterer andre faglige mål og dermed ikke lader faget komme til sin egen ret.

Et af de helt centrale resultater, som vi fremlægger på baggrund af surveyen, er, at elevernes valg af latin på C-niveau i høj grad er et strategisk valg og et fravalg af en række (primært) naturvidenskabelige fag. Som stx er opbygget i dag, består uddannelsen af en række obligatoriske fag, en række studieretningsfag og endelig 1-3 valgfag afhængigt af studieretningsvalg. Et valgfag kan både være et nyt fag på C-niveau eller et løft af et fag, eleven allerede har, så eleven får det på et højere niveau. Vi har ikke kendskab til andre undersøgelser eller rapporter, der undersøger grundlaget og motivationen bag stx-elevernes valg af valgfag, og vi kan således ikke sige noget om, hvorvidt valget af andre

valgfag på stx ligeledes er præget af samme grad af strategisk tænkning og fravalg, som gør sig gældende for valget af latin på C-niveau.

Alle disse ovennævnte elementer vil kunne diskuteres, og vi er indforståede med, at ikke alle er enige i de præmisser, vi har baseret vores undersøgelse på. Når det er sagt, så er det vores vurdering, at særligt undersøgelsens resultater omkring valget af latin på C-niveau som et strategisk valg og et fravalg af (primært) naturvidenskabelige fag er så robuste og har en så høj grad af validitet og reliabilitet, at en ny undersøgelse, der medtænker alle ovennævnte forbehold, vil give samme hovedresultat.

7.2 Overbliksrapport i pdf-format

Link til overbliksrapport over surveyens resultater, inkl. alle fritekstkommentarer i en anonymiseret udgave:
https://ncff.dk/fileadmin/NCFF/Dokumenter/Latin/Latin-overbliksrapport_130623.pdf